GAZETA KRAKOWSKA

Nro 7.

z KRAKOWA DNIA 25 STYCZNIA 1824 ROKU w NIEDZIELĘ.

— *Z Krakowa.* —

Na szóstym Posiedzeniu Seymu Rzeczypospolitey Krakowskiey d. 2 Stycznia 1824 roku.

Reprezentant Librowski Członek Kommissyi Skarbowey do powodów odjęcia Kassyerowi Akademickiemu dodatku Złp. 1000 z składek na Szkółki początkowe pobieranych, przedstawił ieszcze tę uwagę, że zmnieyszona została prac. Kassyera gdy pobór cząstkowy Minerwaliow do niego należący iest zawieszony.

Reprezentant Jankowski Delegowany z Akademii tłomaczył, że Kassyer Akademicki nie pobierał Minerwaliow, pobor tychże dopełniali Prorektorowi Liceów i Rektor Uniwersytetu, a przeto powód przedstawiony zmnieyszoney pracy Kassyera nieznaydował utwierdzony.

Reprezentant Librowski powołuiąc na dowód opłaty Minerwaliow w ręce Kassyera Akademickiego doświadczenie Oyców familii oznaymił, iż sam za swego syna płacił Minerwale w ręce Kassyera Akademickiego.

Reprezentant Kryspin Hrabia Zeleński złożył na piśmie wniosek podwyższenia pensyi P. Syktowskiemu Prokuratorowi Sądu Appellacyynego z funduszów przez Kommissyą Skarbową wynalezionych na niewiadomości, których iedynie Senat poprzednio oparł odmówienie Inicyatywy do żądanego powyższego podwyższenia.

Reprezentant Lipczyński Kommissarz Skarbowy oświadczył, iż Kommissya Skarbowa wykrywszy znaczne remanenta, na tychże zdoła umieścić powiększenie płacy Prokuratora Sądu Appellacyynego.

Izba Prawodawcza wniosek Reprezentanta Kryspina Hrabi Zelinskiego postanowiła przesłać Rządzącemu Senatowi, poczem

Sekretarz Seymowy czytał odpowiedź Senatu na modyfikacye proiektu do Ustawy ograniczaiącey prawo regalu do złota srebra i Soli z Uchwały Izby Prawodawczey przedstawione, w skutku których Senat uwagi Izby Prawodawczey co do Artykułów 3, 4 i 10 w zupełności przyiąwszy, do tych osnowę rzeczonego Proiektu zastósował, co zaś do Artykułu 6. i 7 uznał Senat propo-

nowane modyfikacye za dążące do zbytecznego uszczuplenia dochodów Skarbu, gdy chcąc aby Właściciele kopalń wszelakich prawu regalu nieuległych, w dobrach ich własnych znayduiących się równie iak ich prawa Nabywcy zupełnie byli tak za przeszłość iak i na przyszłość wolnemi od obowiązku dawania Skarbowi dziesięciny kopalnianey, a w zamian takowey ieden tylko od sta Skarbowi publicznemi wnosili, przywodzą należytość tę do tak nieznaczącey ilości, iżby się nawet koszta z natury rzeczy wypływaiącego nadzoru Rządowego niewróciły; a lubo w przedstawionym pierwiastkowo Izbie Prawodawczey proiekcie Senat był za uwolnieniem Właścicieli rzeczonych od obowiązku dawania dziesięciny za przeszłość chciał iednak tę stratę zrównoważyć z zapewnieniem Skarbowi publicznemu $\frac{5}{100}$ od lennych posiadaczy; $\frac{3}{100}$ zaś od przedsiębiorców czy właściciali kopalni tytułem podatku składać się mianych; na co gdy Izba Prawodawcza nie przystała, szukaiąc przeto środka interes Skarbu z interessem właścicieli lenników i przedsiębiorców kopalń pogodzić zdolnego, widzi się bydź zniewolonym odstąpić od tego pierwiastkowego wniesienia swoiego, a na to mieysce proponuie ażeby wszyscy właściciele kopalń tak w własnych gruntach, iako też i w cudzych podziemne Skarby wydobywaiący dziesięcinę z mocy istnących Ustaw i obowiązku w Listach lennych zastrzeżonego, bezprzecznie Skarbowi publicznemu należącą od daty zaprowadzenia kontrolli Rządowey, to iest od dnia 1go Czerwca 1822 aż do zaczęcia nadchodzącego roku etatowego w ilościach iuż wyrachowanych, i ieszcze za bieżący czas wyrachować się maiących, oddali, na przyszłość zaś to iest od początku roku etatowego, któryby po dacie zamienienia proiektu tego w Ustawę obowiązuiącą nastąpił, Lennicy i przedsiębiorcy kopalń gdziekolwiek otworzonych lub otworzyć się maiących po oddaniu trzech od sta na rzecz właściciela ziemi, czyli tym będzie osoba prywatna, moralna lub Skarb publiczny, tytułem podatku dwa od sta ogólney reprodukcyi składali. Co się zaś tyczy właścicieli hut, Senat skłaniaiąc się do przyięcia proponowaney w tey mierze modyfikacyi na oznaczeniu od każdey huty lub warzelni w ruchu będącey po Złp. 300 corocznie Skarbowi publicznemu płacić się maiącey poprzestał.

Po odczytaniu proiektu Senatu w myśli powyższych zasad zredagowanego, Marszałek Seymu poddał ten decyzyi Izby Prawodawczey.

Reprezentant Kucieński Kommissarz Skarbowy z uwagi, iż nadesłany proiekt iako nowy nie przeszedł przez opinie właściwych Kommissyi, żądał ażeby przed decyzyią był odesłany po opinią tychże Kommissyy.

Marszałek Seymu wyraził, iż gdy przedstawiony proiekt Senatu wynikł z modyfikacyi przez Izbę Prawodawczą przyiętych, niemoże bydź uważany za proiekt nowy, ulegaiący dalszey rozwadze Kommissyy Seymowych, i udział tymże tego proiektu nieza ewniałby skutków rozwagi, gdy modyfikacyie na modyfikacyie iuż przez Izbę przeszłe, powtornie dopuszczone bydźby niemogły.

Reprezentant Librowski z Artykułu 126 Statu urządzaiącego Zgromadzenia polityczne uważał, iż nad proiektem z

modyfikacyi wynikłym niemiałyby już mieysca dalsze modyfikacyie, lecz gdy Senat nadesłał nowy proiekt ten wymaga opinii Kommissyy Seymowych i ulega w decyzyi ⅔ częściom głosów Reprezentacyi.

Reprez: X. Dzianott nadaiąc ważność pedrzmiotu wprowadzonym proiektem obiętego, dla usunięcia przeciążeń Przedsiębiorców kopalń w poczynionych zakładach znaczne wydatki ponoszących uznawał potrzebę konieczney rozwagi proiektu przez Kommissyie Seymowe z postanowieniem zasad zapewniaiących prawa właścicieli kopalń, zwłaszcza że prawo Maxymiliiańskie przepisy Gorniczae obeymuiące nie iest prawem obowiązuiącem dla kraiu tuteyszego.

Reprezentant Kucieński obstaiąc za kommunikacyią proiektu Kommissyiom Seymowym wyraził, iż sam Senat przyznał ten za *nowy proiekt*, a tak ta forma postępowania iest konieczną.

Izba Prawodawcza postanowiła zatem przesłać proiekt Kommissyi Prawodawczey do łączney opinii z Kommissyią Skarbową, tymże Kommissyiom zakommunikowany oraz zostały do urzędowego użycia nadesłany przez Senat reskrypt Kommissyi Organizacyyney wskazuiący potrzebę trzymania się w załatwianiu sporów Gorniczych istnącego w ówczas i dotąd nieuchylonego Kodexu Górniczego, równie iak wszelkich Ustaw za Rządu Xięztwa Warszawskiego w tey mierze obowiązuiących, zostawuiąc wolność podania na przyszłość proiektu do przyszłego Kodexu Górniczego, którego Kommissya rzeczona iuż w ówczas czynności swoie kończąca nadać niemiała sposobności, przytem udzielony został Kommissyom Seymowym przesłany przez Senat w kopii Dekret Króla JMci Saskiego o dziesięcinach Górniczych wzmiankuiący.

Następnie Sekretarz Seymowy czytał odpowiedź Senatu na petycyą Piotra Chachulskiego, żądaiącego zwolnienia exekucyi w poszukiwaniu od niego czynszu za Dzierżawcą propinacyi Folwarku Wsi Narodowey Bronowice Wielkie kaucyonowanego, w którey Senat oświadczył: iż czyli dług Kaucyonowany ma bydź odebrany z przedaży Domu lub Czynszów z wydzierżawienia go, zależy od środków których Senat w miarę iak te prędki zwrot skarbowey należytości zapewnić mogą, użyie.

Reprezentant Leszczyński powyższą petycyą wnoszący, przymawiaiąc się zastrzegł zwrót Annexów teyże.

Marszałek Seymu oznaymił, iż zwrot żądany dopełniony zostanie za pośrednictwem Kancellaryi Seymowey.

Na wniesienie Reprezentanta Nowickiego w przedmiocie utworzenia Komitetu ogniowego iako wymagaiącego większego zastanowienia się, Senat oznaymił z przedstawionych myśli w czasie poźnieyszym korzystać.

Na petycyą Jacka Drelinkiewicza żądaiącego wsparcia do odnowienia domu w Rynku Krakowskim będącego, Senat wyraził: iż gdy proszący postąpi wedle przepisów prawa z dnia 18 Grudnia 1818 o buduiących domy nowe i reparuiących spustoszałe zapadłego, Summa iakaby na domie onegoż należne hipoteczne bezpieczeństwo znalazła, mogłaby mu bydź wypożyczoną.

Na wniesienie Reprezentanta Xiędza Dzianott żądaiącego umieszczenia na Budżecie Akademickim na przeciąg lat 6. zasiłku w kwocie Złotych Pol-

skich 600 na edukacyą Pawła Skargi maiącego pochodzić z familii godnego wiekopomney pamięci X. Piotra Skargi Pawęzkiego, Założyciela istnącego od dwoch wieków w Krakowie Bractwa Miłosierdzia i Banku pobożnego, Senat znalazł przyzwoitym ażeby Rząd tuteyszy okazał w potomkach familii sławnego owego męża wdzięczność za Dobrodzieystwo, którego po dziś dzień nieszczęściami dotykani Mieszkańcy tego Miasta i Jego Okolic z szczodrobliwości świątobliwego założyciela rzeczonego Instytutu używaią; gdy atoli dołączony do namienionego wniesienia List Xiędza Hrabiego Ursyna Zantyr pr(y)boszcza Słuckiego, ogólnie tylko namienia o pochodzeniu Grzegorza Skargi oyca polecanego Pawła Skargi iakoby w prostey linii od Brata niegdy X. Piotra Skargi Pawęzkiego iść maiącego, Senat chcąc na pewnych zasadach oprzeć dalsze w tey mierze postępowanie, życzyłby sobie wprzód bydź o takowym pochodzeniu zapewnionym, czego gdy autentyczny dowód iaką bądź drogą odbierze, nieomieszka postarać się ażeby życzeniu wnoszącego Reprezentanta zadosyć się stało.

W skutek wniesienia Reprezentanta Białeckiego nadesłał Senat proiekt do prawa Summę Złpolskich 6000 Zgromadzeniu XX. Franciszkanów Krakowskich na reparacyą Kościoła i Gmachów Klasztornych przeznaczaiącego.

Proiekt ten odesłano Kommissyi Skarbowey do opinii.

Reprezentant Librowski w Zastępstwie Reprezentanta Paczygowskiego odczytał Izbie Prawodawczey wniosek usunięcia Starozakonnych od prawa zamieszkiwania pod iakimkolwiek bądź względem w Przedmieściach Miasta Krakowa Artykułem 22 Statutu Urządzaiącego Starozakonnych obiętego, na poparcie tego wniosku przedstawił Mowca liczne ztąd nadużycia Starozakonnych w defraudacyi i podciągnienie z upadkiem Obywateli Chrześcian sprzedaży trunków dla wszystkich ogólnie Mieszkańców Kraiu, aczkolwiek Statut wolność przedaży trunków zostawił tymże tylko w dni targowe i Jarmarczne, a to wyłącznie dla przybywaiących tylko Starozakonnych, w wniosku przedstawionym zastanawiał się także Mowca dla iakich powodów dway Starozakonni po upłynieniu lat 6. służących tymże Konsensów są cierpiani przez Rząd w zostawieniu onychże dotąd w Przedmieściach Miasta Krakowa.

Marszałek Seymu oświadczył, iż Senat w wydaniu Konsensów dla Starozakonnych stosował się do Urządzeń Kommissyi Organizacyiney, i gdy z tychże Urządzeń do lat sześciu ograniczone zostały, z upłynieniem tego terminu nieomieszkał Senat wydać stosownych rozkazów do usunięcia Starozakonnych, co też rzeczywiście dokonanym zostało; co zaś do pozostałych dwoch ieszcze Starozakonnych, z tych ieden gdy nie był w prawie używaniu Konsensu Senat dozwolił mu tylko uzupełnienie tego prawa do dnia ostatniego Maia r. b., drugi iednak ma Konsens odebrany i Szynk zamknięty, pozostał iedynie w mieyscu iako mieszkaniec na czas trwania choroby swych dzieci należycie stwierdzoney, lecz z ustaniem tey przyczyny Senat czuwać będzie ażeby natychmiast z do tychczasowego mieszkania ustąpił.

Reprezentant Librowski przedstawił, że wniosek odczytany obeymuie ieszcze drugi przedmiot zmiany Statutu Starozakonnych w zupełnem usunięciu tycnze od wolności przebywania w Przedmiesciach Krakowa, a tak żądał ażeby gdy zmiana iest udziałem Reprezentacyi za Jnicyatywą Senatu; Senat przychylił się do inicyowania tey zmiany.

Marszałek Seymu oznaymił, że Statut Starozakonnych z Urządzeń Kommissyi Organizacyiney może bydź tylko zmieniony na polepszenie bytu Starozakonnych; Senat iednak za udzieleniem przedstawionego wniosku będzie się zastanawiał nad zapewnieniem dobra każdey w szczególności klassy Mieszkańców Kraiu.

Izba Prawodawcza postanowiła zatem wniosek powyższy przesłać Senatowi.

Reprezentant Rudowski złożył ponowiony wniosek podwyższenia pensyi P. D.rowskiemu Referendarzowi Senatu z funduszów przez Kommissyą Skarbową przy rozważeniu Budżetu wynalezionych.

Wniosek ten postanowiono odesłać Senatowi.

Reprezentant Czermiński przymowił się za wniesionemi przez się petycyami podwyższenia pensyi P. Marchwickiemu Archiwiście Trybunału, wyznaczenia pensyi wdowiey P. Bartschowey Wdowy po zmarłym Senatorze Walentym Bartsch, i żądał ażeby podobnież do funduszów wynalezionych przez Kommissyą Skarbową skutek żądań tychże zastosowany został, z tych oraz funduszów chciał mieć pokryty wydatek na reparacyą Kościoła S. Piotra do Zlpolskich 12,000 proponowany.

Marszałak Seymu oświadczył, iż Senat pośpieszy z odpowiedziami na wszelkie wniesienia onemuż udzielone; względnie zaś Kościoła S. Piotra odwołał się Marszałek do nadesłaney iuż odpowiedzi Senatu zapewniaiącey gotowość przychylenia się do żądanego powiększenia za wskazaniem funduszu przez Kommissyą Skarbową, a następnie odroczył posiedzenie Seymu do dnia 5 Stycznia 1824 z względu przypadaiącego Swięta i przedstawioney potrzeby zostawienia wolnego czasu Kommissyom Seymowym do rozwagi proiektów.

Leon Chwalibogowski
Sekretarz Seymowy.

Z Madrytu d. 31 Grudnia.

Rozpuszczanie woyska konstytucyynego idzie śpieszno, i urządzane iest ciągle nowe, równie iak wierna gwardyia. Xżę San Fernando podał Królowi w tey mierze zdanie swoie i ogłoszony został następuiący wyrok: Nim postanowiony zostanie powszechny przepis względem zaciągu do woyska moiego, przyymowanemi bydź maią stawiaiący się ochotnicy. (Tu następuie 7 warunków względem wzrostu i postępowania zaciągaiących się, i tak 3) kto ochotnie służył w rzekomo konstytucyynem woysku niema bydź przyięty; 4) kto przed zaprowadzeniem konstytucyi w woysku służył i zostawał w tey służbie pod nieprawym rządem, nie może bydź przyięty, ieżeli nie udowodni, iż nie nosił oręża przeciw Królewskiemu i sprzymierzonemu woysku, i nie należał do publicznych zaburzeń; 8) członki gwardyi Królewskiey pobierać będą wyższą płacę i służyć tylko będą przez trzy części

rze pisanego dla innych woysk czasu.)

Wszyscy Arcybiskupi i Biskupi, którzy na przybycie Króla do Madrytu ziechali, odebrali rozkaz udania się do swoich dyecezyiów. — X. Saez bawi ciągle w Madrycie, a zatem nie prawdzi się doniesienie o iego do Toledo wyieździe.

Minister Casa Irujo ciągle choruie, a mieysce iego P. Heredia zastępuie.

Pedro Perez de la Pena, rolnik pod miastem Ajofrin, złożył Królowi dobrowolnie 4000 relów, pochodzących z pomnieyszenia dziesięciny przez rząd konstytucyyny.

Jeneralny Wikaryusz w Walencyi, Desoujol, wydał rozporządzenie, ażeby żaden pleban nie oddalał się z swey parafii i nie pokazywał się publicznie iak tylko w ubiorze duchownym. Rozkazał oraz zaiąć dochody xięży, którzy oddalili się z konstytucyynem woyskiem, a zakonnikom i zakonnicom wrócić do swych klasztorów.

Przez Saragossę przechodzi ciągle wiele woysk Francuzkich powracaiących do swego kraiu. Pomiędzy wielu osobami, które udały się pod opiekę woyska Francuzkiego, dla oddalenia się z niemi z kraiu, wymieniaią plebana z Monzon i byłego Ministra Stanów San Miguel. — W Cienca uwięziono wielu stronników liberalismu. Odkryto tamże i zabrane buntownicze pismo. — W Burgos zaszły także niedawno zaburzenia. Skupił się lud, iak sądzą z podszczenia Magistratu i żądał uwięzienia wszystkich Negros (szyderskie nazwisko liberalistów, iakoby od Maurów pochodzili.) Osada rozpędziła wprawdzie lud, ale magistrat oświadczył, iż nie ręczy za przyszłą spokoyność, ieżeli nie stanie się zadosyć żądaniu ludu. Uwięziono więc potem do 60 osób.

Z Paryża d. 9 Stycznia.

Na zdanie sprawy przez Ministra Hr. Villele o stanie osad i handlu, ustanowił Król dwie nowe władze Naywyższą radę i bióro dla osad i handlu. Pierwsza trudnić się ma pod przewodnictwem Prezesa rady Ministrów ulepszeniem ustaw i taryffy względem zagranicznego Francuzkiego i osad handlu, a bióro pod rzeczonym Prezesem zbierać wszystkie potrzebne dowody, i t. d. i podawać one pod rozwagę radzie naywyższey.

Powrócił tu z Hiszpanii Marszałek Molitor.

Viceadmirał Duperre i Kontradmirałowie des Rotours i Rosamel, którzy odznaczyli się pod Kadyxem, otrzymali ordery Hiszpańskie.

Hr Chaptal, Par Francyi, ieden z nayznakomitszych chemików i uczonych, którym Francyia teraz poszczycić się może, obrany został na teraźnieyszy rok Viceprezesem akademii umieiętności.

Przeciw zamyślanemu przez teraźnieyszych Ministrów przywróceniu prawa pierworodzeństwa powstaią bardzo liberalne pisma, i utrzymuią, iż równy podział maiątków iest naydogodnieyszym dla obywateli i kraiu. Wychwalana Anglija, w którey naymniey dzieli się gruntowa własność, nie może swoich ubogich wyżywić. Podział gruntowey własności iest nadto naypewnieyszą podporą tronu; im więcey maiątku, tem mnieysza chętka do przerywania publiczney spokoyności. Opuszczony tylko i ogołocony iest niespokoyny i stara się odzyskać

swoie prawa. Przez sprzyianie pierworodeństwu wzbudzana iest nienawiść pomiędzy rodzinami, synowie i córki patrzą na siebie krzywo, a nawet sami rodzice są niespokoynemi względem przyszłego losu swych dzieci. Dodać tu ieszcze można, że pozbawione maiątku dzieci mimowolnie wpychane będą do klasztorów, a te będą musiały bydź dobrami na nowo uposażone.

Nietylko z powodu południowey Ameryki, ale z powodu Grecyi powstaie Dziennik Gwiazda przeciw Angielskiey Gazecie Goniec. Ustawicznie pisze za Kolumbiyczykami i t. d. a los Greków, którzy przecież są dawnym chrześciiańskim i od niewiernych uciśnionym ludem, wcale ią nie obchodzi, owszem sądzi, że uczyniony za niemi do Kongressu Ziednoczonych Stanów wniosek odrzucony zostanie. Jakaż może bydź tey sprzeczności przyczyna? Oto Ziednoczone Stany potrzebuią związków na morzu środziemnem i Grecyia może im bydź użyteczną; Angliia zaś ciągnie wielkie zyski z żeglugi na tem morzu, i nie chciałaby ich ani z Amerykanami, ani z Grekami dzielić.

Jenerał porucznik Lapoype został za rozdawanie buntowniczego pisma do policyi karney pociągniony.

Monitor pisze o czynie dobroci Xiężny Angouleme iak następuie: Gdy ta Xiężna w swey podróży przez Chatellerault przeieżdżała podał iey Szyper Drault prośbę w treści: że zatopił się mu statek z całym ładunkiem, który prawie cały iego maiątek stanowił, prosi zatem Xiężny w swoim nieszczęściu o wsparcie. Jey Królewska Wysokość, która powszechnie uważaną iest na ziemi za ulubione narzędzie Boskiey Opatrzności, doręczyć kazała temu biedakowi przez Prefekta 100 Fr. które mu przy wszystkich mieyscowych szyprach wyliczone zostały, poczem Drault z obecnemi kilkakrotnie wykrzyknął: niech żyie Król! niech żyie Pani Francyi!

Tenże Monitor donosi, że Henryk 19ty, panuiący Xże Reus - Greitz, przybył z orszakiem do Paryża i zaiechał do domu zaiezdnego w ulicy Richelieu.

— Dnia 11 —

Mówią, że Król na ostatniem posiedzeniu rady stanu udzielił wielkie krzyże Krolewskich orderów Arcyxięciu Franciszkowi Jozefowi, drugiemu synowi Cesarza Austryi, Wielkiemu Xciu Konstantemu i Hr. Neselrode.

Jedyny potomek w prostey linii od sławnego Bayko-pisarza Lafontaine pochodzący, Hugo Karol Lafontaine, otrzymał od Króla 1500 Fr. roczney pensyi. Wnuk iego Hr. Marsan, idący z niewieściey linii Lafontaine, pobiera od dawna pensyią od Króla.

Kalendarzyk dla obieraczów, zawieraiący wszystkie prawa i formalności, ktore zachować maią, ma niezmierny odbyt. W pierwszym zaraz dniu po wydrukowaniu rozprzedano przeszło 1000 exemplarzy. Jeden z byłych deputowanych zapisał się na 500, a ieden z Parów na 300 exemplarzy. Drukuie się drugie iego wydanie.

Słychać, że czterey liberalni deputowani d'Argenson, Köhlin, Bignon i Lafayette będą teraz za list, który pisali do obieraczow z powodu usunięcia z izby Manuela, do odpowiedzi pociągnionemi.

Na częste powtarzania Angielskiey Gazety Goniec, że nie iedno Mocarstwo powstanie, ieżeliby sprzymierzyńcy Hiszpanii wmięszali się do spraw Amerykańskich iey osad, odpowiada Dziennik Gwiazda: Komuż Anglia winna właściwie nakazuiącą postawę, którą teraz pomiędzy Europeyskiemi kraiami zaymuie? Pewnie nie rozwinięciu wielkich sił swoich, ale raczey słuszności sprawy, za którą walczyła i wytrwałości w boiu przeciw rewolucyi i Bonapartemu. Jeżeliby zaś kiedy wystąpiła za rewolucyią, tedy padnie wkrótce ofiarą swoich radykalistów.

Z Londynu d. 2 Stycznia.

D. 29 z. m. był w Królewskim pałacu Brighton wielki koncert, na który Ces. Rossyyski Poseł, Hr. Liewen, wprowadził P. Rossini, który grał na fortepianie i powszechne otrzymał oklaski. D. 30 był wielki obiad u J. K. Mci.

P. Canning po swem wyzdrowieniu pracował d. 30 pierwszy raz w wydziale spraw zagranicznych. — Wczoray pracował także w tymże wydziale Vice-hrabia Melville.

D. 20 b. m. odpłynie ztąd pierwszy pocztowy statek do Buenos-Ayres, który zabierze razem listy do Chili i Peru.

Poseł Hiszpański, Admirał Jabat, został ztąd odwołany i iuż odiechał; ale następca iego ieszcze nie przybył.

Na Jamaice zawsze ieszcze mieszkańcy niespokoynemi są względem wybicia się na wolność niewolników Murzynów. Uwięziono tam kilku wysłańców z St. Domingo, którzy są obwinionemi o podniecanie Murzynów do buntu. Na tey wyspie znayduie się 350,000 niewolników. Wywóz z niey wynosi rocznie 130,000 oxetów cukru, 60,000 puncheonów rumu i 18 mill. funtów kawy. Za to odbiera z macierzystego kraiu rękodzielnych i fabrycznych towarów za 2 mill. Fs. Na Barbodoes postrzeżono także ślady buntu.

Od niejakiego czasu polityczni nasi wieszczowie zapowiadaią burzę na horyzoncie, zaś gazeta Goniec sprzeciwia się temu i twierdzi, że wszędzie panuie i utrzymany będzie pokoy.

Gazeta *Morning-Post* przywodzi z prywatnego listu z Paryża, iż Ministeryium Francuzkie odebrało od Hiszpańskiey rady Stanu zapewnienie, że wyrok przebaczenia niebawnie ogłoszony zostanie.

Klub zwany Pitta w Szkocyi uchwalił 200 Fs. na wystawienie pomnika byłemu swemu Prezesowi, Hr. Hopetoun.

W święto Bożego narodzenia słuchał Mina Mszy S. w kaplicy poselstwa Hiszpańskiego.

Podług listów z Rio-Janeiro Lord Cochrane, iako admirał Brazyliyski wyniesiony został do szlachectwa kraiowego, a wielu officerów iego eskadry otrzymali krzyże woyskowe. Kapitan Crosby wyniesiony iest na komodora. Lord Cochrane w zdaniu sprawy o działaniach swoich przeciw Maranham i Para, pisze, iż płynął z daleka za wyszłą z Bahii Portugalską flottą; ale że niemiał dosyć sił do uderzenia na nią, zaprzestał iey ścigania i wolał tego czasu pożyteczniey dla Brazylii użyć. Tu wylicza kontrybucyie, które wybrał, i donosi iak w obu powyższych prowincyiach urządził rząd, zapewnił ich obronę i podległość Cesarzowi i zapowiada prędki swóy powrót do Rio-Janeiro.

DODATEK
DO Nro 7.
GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA DNIA 25 STYCZNIA 1824 ROKU w NIEDZIELĘ.

— Z *Krakowa.* —

Kometa, przebiegłszy Konstellacye Ophiucha, Herkulesa, dnia 23 Stycznia r. b. trafił na Konstellacyą Smoka leżącą między Wielkim i małym Niedzwiedziem. W przeciągu dni 27 to iest od dnia 28 Grudnia r. 1823, opisawszy łuk na Niebie w kierunku od południa ku północy przeszło 52 stopni, od Wschodu zaś na Zachod 28, znayduie się w takim położeniu, iż na poziomach Europeyskich nie zachodząc, można go widzieć w pogodnych nocach ciągle świecącego od godziny 6 w wieczor do godziny 6 rano w stronie Nieba północno - wschodniey, zkąd urosło mniemanie o dwoch Kometach: rannym i wieczornym.

Wincenty Karczewski,
Adjunkt Ob: Astr:

Z Wiednia d. 16 Stycznia.

Nayiaśnieyszy Cesarz raczył nayłaskawiey Adamowi Rewickiemu, Viceprezesowi C. K. Galicyyskiego Gubernium udzielić godność rzeczywistego taynego Radcy z uwolnieniem od taxy, a taynemu gabinetowemu Sekretarzowi i Dyrektorowi kancelaryi J. C. Wysokości Vicekróla Lombardzko - Weneckiego Królestwa, C. K. nadwornemu Radcy Wincentemu Grimm dozwolić przyiąć i nosić udzielony mu przez N. Xiężnę Parmeńską order S. Jerzego.

Do Viceprezesa naywyższey Jnstancyi sądowey, Barona Ulm, wydał J. C. K. M. następuiące pismo:

Kochany Baronie Ulm! Dowiedziawszy się, iż w tey chwili urządzane są nanowo sale obrad naywyższey sądowey w Wiedniu Władzy, znalazłem się spowodowanym do darowania iey na znak moiego ukontentowania z gorliwey iey służby i bezstronnego sądownictwa, dla przyozdobienia pierwszey sali moie popiersie z bronzu przez Zaunera zrobione, i pragnę, aby członki naywyższey Instancyi spoglądaiąc nań przypominały sobie zawsze moie słowa i wysokie swoie przeznaczenie. — Względem przeniesienia tego popiersia udasz się WPan do Xcia Metternicha, a względem przystoinego iego postawienia umówisz się z moim Ministrem skarbowym.

W Schönbrun d. 12 Września 1823.

FRANCISZEK."

Po poczynionych przygotowaniach zrobieniu podnożka, na którym położony został następujący napis: — *Justitia Regnorum Fundamentum. D. 12 Września 1823.* — Prezes naywyższey Jnstancyi sądowey oznaczył dzień 30 Grudnia 1823 do postawienia popiersia J. C. K. M. na którą uroczystość zebrali się do wielkiey sali oba Viceprezesowie, nadworni Radcy i Urzędnicy naywyższego sądu, Xże Arcybiskup, Prezesowie Sądów appellacyynego, szlacheckiego, i wexlowego, wielu innych urzędników i kollegium nadwornych ajentów i adwokatów. Uroczystość rozpoczętą została odczytaniem powyższego J.C.K.Mci pisma, poczem pierwszy Viceprezes, Baron Ulm, miał stosowną mowę, podczas którey popiersie odsłonionem zostało. Drugi Viceprezes, Baron Gärtner, odpowiedział na tę mowę w imieniu wszystkich członków naywyższego Sądu.

W tey chwili nadeszło tu doniesienie, że były Król Sardyński Wiktor Emanuel, którego stan zdrowia od Nowego roku znowu się pogorszył, d. 10 Stycznia o godzinie 6 z rana z powszechnym żalem w zamku Moncalieri rozstał się z tym światem.

Z Włoch d. 3 Stycznia.

Podług doniesienia z Rzymu pod d. 24 Grudnia Oyciec S. był cokolwiek zdrowszy. W południe dnia tego zebrało się kollegium Kardynałow w pałacu Kwirinalnym dla dowiedzenia się o stanie J. Świątobliwości. Wszystkim Duchownym nakazano błagać przy Mszy Naywyższego o uzdrowienie Oyca S. Rzym znayduie się w wielkiey trwodze, aby nieutracił tak dobrego Papieża, który tyle okazał nadziei do uszczęśliwienia swoich poddanych. Dotąd nie wstaie 27 dni z łóżka.

Były Następca tronu Szwedzkiego Gustaw, który (iak się iuż doniosło podróżuie w naszym kraiu,) przybył d. 20 Grudnia do Parmy i zaproszony był na obiad do N. Xiężny Maryi Ludwiki. Nazaiutrz znaydował się na koncercie u Dworu, a d. 22 poiechał do Modeny, gdzie podobnież był przyięty. D. 24 udał się ztamtąd do Bononii.

Znayduiąca się w Malcie z 8 woiennych okrętów złożona eskadra Angielska, podług listu z Korfu, odebrała rozkaz udania się do Tunis. Jakoż późnieysze doniesienia głoszą, iż Angielski Dowódca na morzu śrzodziemnem, Admirał Graham Moore, udał się istotnie z swoią eskadrą do Tunis, dla żądania wydania sobie zabranych gwałtem przez Tunetańczyków płynących na Maltanskim okręcie Greków.

Podług niepotwierdzoney dotąd wieści szyprów, którzy do Korfu zawinęli, oddział Greckiey flotty pobił zupełnie Egipską eskadrę, którą Kapitan Basza przed Missolungi zostawił. Xże Maurokordato, który iako naywyższy Wódz płynął na okręcie do Etolii, miał bydź tey bitwy obecnym.

Ziednoczone kraie Grecyi wysełaią do Londynu trzech deputowanych, Lydowistis, Orlandes i Coriatis, i pochlebiaią sobie, że Anglija po ich poselstwie oświadczy się za Grekami. W Korfu z gościnnością przyiętemi zostali i dano dla nich wielki obiad.

Stambułu d. 10 Grudnia.

Po powrocie tu Kapitana Baszy z około 15 okrętami, które przez burzą

znacznie uszkodzonemi zostały, zebrał się kilkakrotnie Dywan, o którego naradach rozmaite rozchodzą się wieści. Tymczasem Kapitan Basza uzbraia się na nowo, i w zbroiowni podwoione są roboty, gdyż iak głoszą, zamyśla wkrótce wyść znowu na morze. — P. Minciaki iest tu codziennie spodziewany, dla przywrócenia z Rossyią stósunków handlowych. — Z Moka przybył tu okręt, który nader w krótkim czasie opłynął przylądek Dobrey nadziei, i przywiozł za półtora milijona Mokayskiey kawy, która na użytek Porty sprzedaną została. — Lubo zmiana złotey i srebrney monety wielkie uczyniła wrażenie, panuie tu iednak nayzupełnieysza spokoyność.

Z Zante d. 22 Listopada.

Dowiaduiemy się w tey chwili, iż oczekiwane z Pelopenesu posiłki, nakoniec do Missolungi nadeszły, i składaią się z 15 okrętów i 5000 lądowego woyska. Były Prezes rządu, Xże Maurocordato udał się tamże iako intendent Etolii. Odniesione przez flottę Grecką świetne korzyści potwierdzaią się zewsząd. Z zdarzeń lądowych są bezwątpienia następuiące nayważnieyszemi: Basza Skutary cofa się przez Vrachori; Omer Vrione układa się z Grekami, dla uzyskania wolnego ustępu do Prewesy. Mowią nawet, iż Plassia i inni dowodcy Albanscy iuż się tam udali. Rzeka Achelous (teraz Siounpre nazwana) wystąpiła z swoiego koryta. Wąwozy osadzone są przez Grekow, i iak się zdaie wszystko zapowiada, że Turków, ieżeli nie zupełne zniszczenie, przynaymniey taki sam los spotka w tey okolicy, iak w r. zeszłym 15,000 Albańczyków. Reszta Grecyi nie iest teraz na żadne niebezpieczeństwo wystawiona. Z tey strony Termopilów niema żadnego nieprzyiaciela. Poddanie się Patras, Koron i Modon nie może się, iak zapewniaią, na długo odwlec.

Z Londynu d. 7 Stycznia.

Przez okręt kompanii Wschodnio-Indyyskiey Tamiza, który d. 5 Sierpnia z Kantonu odpłynął, a wczoray tu przybył, nadeszła wiadomość, że Chińczykowie z powodu zabicia ich ziomka przez maytka Angielskiego, która okoliczność zdawała się iuż bydź zagodzoną, na nowo przerwali handlowe związki z Anglikami.

Słychać, iż znaczna ilość srebra wysełana ztąd iest co tydzień na ląd stały.

Były Cesarz Mexyku Iturbide, przybył do Anglii, w towarzystwie byłego konstytucyynego Konsula Tarente, dwóch synów i wnuka. Niema on innego celu iak widzenie naszego kraiu.

Handel z Mexykiem prowadzony tylko iest przez bandery Angielską i Amerykańską.

Xże Devonshire popłynął z Neapolu na Archipelag.

Doktor Watson, znany z zgromadzeń na Spafield, udał się do Ameryki.

Przybyły niedawno do Portsmutu z Gibraltaru podróżny, powiada, iż d. 8 z. m. rozchodziła się tam wieść, że włościanin, ktory schwytał Riego, d. 12 zamordowany został. Powtarzano tę wieść z dodatkiem, że takiż los spotkał kilku iego krewnych, i że znaleziono ich z poderzniętemi garłami na drzwiach własnych domów gwozdziami przybitych,

Z Nowegoiorku d. 9 Grudnia.

P. Brown, członek Senatu Ziednoczonych Stanów z Luizianny, przeznaczony iest w mieysce P. Gallatin na Posła do Francyi.

Uchwała Kongressu Mexykańskiego, iż wszyscy Europeyscy Hiszpanie w oznaczonym czasie opuścić maią Mexyk, uskutecznioną została, i przez konfiskatę ich maiątków weyść iuż miało do skarbu 27 mill. dolarów. — Z powodu odkrytego spisku w Mexyku na początku Października uwięziono między innemi iednego Marszałka polnego, 2 brygadyerów, 5 pułkowników, 3 kapitanów, 8 chorążych, 13 pod-offic erów i 9 żołnierzy. Celem tego spisku bydź miało przywrócenie na tron Jturbide.

Opanowanie Porto-Cabello przez woyska Kolumbiyskie potwierdza się. Polegli tam Hiszpańscy Jenerałowie Calzeda i Carvera, a Kolumbiyscy Paez, Bermudez i Marino okryli się sławą, że zakończyli woynę w Wenezueli.

W Hawannie rozchodziła się pogłoska, że Hiszpaniia ustąpić chce wyspę Kuba Francyi, i kupcy tamteysi postanowić mieli podać przeciw temu prośbę do Króla Ferdynanda.

TEATR NARODOWY.

We Wtorek, to iest: dnia 27 b. m. i r. na benefis Tekli Zawadzkiey, dana będzie pierwsza reprezentacyia, w cale nowey Komedyio-Opery wierszem oryginalnie napisaney, z muzyką Pana Wygrzywalskiego Dyrektora Orkiestry w 2 aktach, pod nazwiskiem: *Pan Kasper z Olkusza*, czyli *Kiermasz w Krzeszowicach.* Ktorą poprzedzi także nowa Komedya (anegdotyczna) Oryginalnie wierszem w 2 aktach napisana, pod nazwiskiem: *Nauczka z Pistoletami*, czyli *Szkoła Junaków.*

Stan Termometru.

Dnia	rano	po połud:	w wiecz:
— 10	— 3°	0°	— 4°
— 11	— 7,5	— 2,2	— 5,2
— 12	— 2,4	† 0,2	— 1,2
— 13	0	† 1.	† 1.
— 14	† 1.	† 1,4	† 0,2
— 15	— 0,2	† 1.	— 2,4
— 16	— 3.	— 1.	— 3.4
— 17	— 4,6	— 1,6	— 5,4
— 18	— 1,6	† 1.	0.
— 19	† 0,4	† 2,2	† 1.6
— 20	† 1,2	† 2.6	† 1,4
— 21	† 0,4	† 2,6	† 0,8
— 22	0.	† 2.	† 0,2
— 23	— 4.	† 1,6	— 2.

UWIADOMIENIA.

Michał Andrzey Paszkowski, Metr fortepianu, oddalaiąc się z Krakowa, wzywa każdego, ktoby sądził mieć do niego iakową pretensyię, aby zgłosił się. Mieszka w rynku pod Nrem 23.

Właściciel nowo wystawioney Oberży Nadwiślańskiey pod znakiem *Mogiły Kościuszki*, chcąc w uroczystym sposobie oznaczyć dzień otwarcia tey budowli, postanowił w górnych pokoiach, a mianowicie w sali zwaney *Warszawską* dnia 2 Lutego 1824 dać na dochód Ubogich pod opieką Towarzystwa Dobroczynności Wielki Wieczór z tańcami. — Wielka sala, równie iak przyległe pokoie, pędzla pierwszego Artysty naszey stolicy, gustownie umeblowane i oświecone; orkiestra dobrana, buffet we wszystko obfituiący; słowem co tylko ten wieczór miłym uczynić może, staraniem było Gospodarza tak przygotować, aby wesołość z gustem złączona, ziściły oczekiwania Prześwietney Publiczności.

DONIESIENIE.

Dnia 26 b. m. i r. o godzinie 10 ranney w Krakowie przy Ulicy Grodzkiey pod L. 26 odbędzie się publiczna Licytacyia wydzierżawienia dochodów Kamienicy przy Ulicy Grodzkiey w Krakowie pod L. 109. stoiącey, a to na rok 1 od d. 1 Lutego r. b. zaczynaiąc się. Tegoż samego dnia o godzinie 3 z południa w Krakowie przy Ulicy Szewskiey pod L. 334 sprzedane będą Stołki, Stoły, Kanapy, i tym p. d. sprzęty domowe. Maiący chęć licytowania na oznaczone mieysce i czas z gotowemi pieniądzmi przybędą. — W Krakowie dnia 23 Stycznia 1824 roku.

T. Jarzyński, K. S.